

M E T O D I K A
záchrany srnčat při senoseči

Technické podmínky

Vypracovali: Ing. Vlastimil Nevrkla a Ing. František Frola

2024

Vydal: EKOPLANT, s.r.o.

OBSAH:

1. Úvod
2. Vymezení pojmů
3. Zapachování travnatých porostů určených k senoseči
 - 3.1. Materiálová základna
 - 3.2. Postup v období vyhledávání míst pro kladení srnčat do 15.4. metoda PREVENCE
 - 3.3. Kombinace metody PREVENCE s využitím dronu
 - 3.4. Postup v období před senosečí-metoda RYCHLÁ AKCE
4. Vyhodnocení akce
5. Ochranné pomůcky
6. Závěr
7. Zdroje

1. Úvod

Každým rokem uhynie při senoseči kolem 60.000 srnčat. Vychází se z platné právní úpravy Zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb., který v §8 odst.2 stanoví **povinnost každého, kdo vstupuje se svou činností do přírody, počínat si tak, aby nedocházelo ke zbytečnému ohrožování nebo zraňování zvěře a k poškozování jejích životních podmínek.** Tato povinnost je dále konkretizována v §10 odst. 2, který stanoví, že **při obhospodařování pozemků, jejich ohrazování při pastvě a podobně jsou vlastníci, popřípadě nájemci pozemků povinni dbát, aby nebyla zvěř zraňována nebo usmrcována.** Tím se podle §10 odst. 3 myslí povinnost vlastníků, popřípadě nájemců honebních pozemků oznámit s předstihem uživateli honitby dobu a místo provádění zemědělských prací a pokud je to možné, provádět sklizňové práce tak, aby zvěř byla vytlačována od středu sklizeného pozemku k jeho okraji. Při vlastní sklizni musí zemědělci dbát na to, aby nedošlo ke zraňování a usmrcování srnčat.

Na tyto povinnosti zemědělců navazují povinnosti uživatelů honiteb. Již z obecné povinnosti uvedené v §8 odst. 2 a povahy myslivecké činnosti je zřejmé, že uživatelé honiteb musí učinit potřebná opatření k záchraně zvěře, jak zdůrazňuje §11 odst. 2. **Prakticky se jedná o vyhledávání srnčat na pozemku určeném k sečení a jejich vyhánění, resp. odnášení mimo ohrožení, nebo o instalaci plašičů různých typů.** Obecnou povinnost provádět a zajišťovat opatření na ochranu zvěře má stanovenou i myslivecký hospodář dle §35 odst. 5 písm. h) mysliveckého zákona.

Cílem této metodiky je sjednotit postup zapachování travních a pícninářských porostů určených na seno a tím podstatně omezit kladení srnčat na tyto plochy-

2. Vymezení pojmů

Plán rozmístění pachových nosičů na travních porostech – z Google mapy se zobrazí plocha pozemku určeného k sečení nebo sklizni pícnin a z této plochy se stanoví postup zapachování. Vypočte se potřeba nosičů a koncentrátu pachové látky dle zjištěné plochy pozemku. Na ochranu 1 ha plochy je třeba 9 ks nosiče BIO10-S.

Biodegradabilní nosič pachové látky BIO10-S je speciálně vyvinutý pro injektáž koncentrátu pachové látky (patent EU a CZ), který má otevřené póry zabezpečující vysoký difuzní koeficient a tím i maximální účinnost pachové látky. Nosič je šetrný k životnímu prostředí ve smyslu zákona č.17/1992 o životním prostředí, na vzduchu za daných meteorologických podmínek teploty a vlhkosti je stabilní, není toxický a neemituje cizorodé látky do životního prostředí.

Koncentrát pachové látky STOP srnčatům – obsahuje účinnou látku, která imituje pach predátora, která brání srnkám v kladení srnčat na vybranou plochu, srna si místo ke kladení srnčat velmi pečlivě vybírá. Koncentrát splňuje podmínky zákona č.17/1992 o životním prostředí a zákona č.324/2016 o biocidech, je zařazen do seznamu biocidů viz Oznámení.

3. Zapachování travnatých porostů určených k senoseči

3.1. Materiálová základna

Biodegradabilní nosič BIO10-S – nepravidelný tvar o rozměrech 3 x 2 x 2, viz kap. 2

Koncentrát pachové látky – viz kap. 2

3.2. Postup v období vyhledávání míst pro kladení srnčat do 15.4.

metoda „PREVENCE“

Na základě informací zemědělců o travních porostech, polích s jetelem a vojtěškou, které jsou určeny ke sklizni se vypracuje plán termínů postupného zapachování.

Na daném pozemku se zvolí místo, které je na nejvyšším bodě, z tohoto bodu se vyjde a v odstupech po 40 m se položí nosič BIO10-S s injektovaným koncentrátem pachové látky na povrch pozemku a takto se postupuje až k okraji pozemku na obě strany. Od tohoto bodu se odkrokuje 40 m doleva a doprava a rovnoběžně se pokračuje zpět k pokládání pachových nosičů. Takto se postupně zapachuje celý pozemek, doporučuje se zapachovat okraje louky.

Na 1 ha je potřeba 9 nosičů. Do nosiče se injektuje koncentrát pachové látky ve 3 bodech stiskem aplikátoru po dobu cca 1 vteřiny. Zapachování je třeba provádět **do 15.4.**, výhodou je, že travní porost je nízký, a tudíž plocha pozemků je přehledná.

3.3. Kombinace metody „PREVENCE“ s využitím dronu

Jedná se o nejmodernější metodu s využitím dronu jako kontroly po zapachování pozemku viz odst.3.2. Kontrola pozemku pomocí dronu se provádí do 30.5.. Podmínkou úspěšné účinnosti koncentrátu pachové látky je jeho aplikace zapachování **do 15.4.**

3.4. Postup v období před senosečí **metoda „RYCHLÁ AKCE“**

Tento postup volíme minimálně 3 dni před senosečí. Koncentrát pachové látky se aplikuje pomocí delší trubičky přímo na zem (koncentrát je šetrný k přírodě), kde má dostatečnou účinnost k tomu, aby pach přinutil srnu k odvedení mobilního srnčete. Vždy záleží na tom, v jakém biologickém stádiu vývoje se srnče nachází a jestli to zvládne samo. Nevýhodou této metody je nárok na dostatečné personální zajištění (myšlivci, dobrovolníci k vynášení srnčat z porostů). Roli hraje i počasí, které může zemědělce odradit od senoseče a potom se musí vše organizovat rychle a znovu.

POZOR: již se nemusí používat svitky dřevité vlny jako nosiče, šetří se práce a náklady za svitky a hlavně se posléze nekontaminují pachem balíky sena!!

4. Vyhodnocení akce

Doporučuje se, aby každá akce senoseče travního porostu byla vyhodnocena, to znamená, že je třeba uvést počty zjištěných uhynulých srnčat v porostech ošetřených a neošetřených, jedině tak je možno statisticky vyhodnotit účinnost této metody pro její zdokonalení.

Firma EKOPLANT, s.r.o. doporučuje **použít metodu PREVENCE v období do 15.4.**, ještě před kladením srnčat, dle zkušeností a referencí mysliveckých spolků z minulých let.

5. Ochranné pomůcky

- brýle nebo štít
- pracovní oděv
- gumové rukavice, nejlépe slabé chirurgické
- pracovní obuv

6. Závěr

Tato metodika je realizována v mnoha honitbách s vysokým účinkem ochrany srnčat proti posečení. Je šetrná k životnímu prostředí a netoxická ke složkám biotopu, nevyžaduje větší počet myslivců nebo dobrovolníků pro vynášení srnčat z travních porostů. Připravujeme využití dronu při rozhozu nosičů s obsahem pachové látky na pozemky travních porostů v termínu do 15.4..

7. Zdroje

- Zákon č. 449/2002 Sb., o myslivosti, v platném znění
- Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, v platném znění
- Zákon č. 185/2001 Sb., ve znění zákona č. 45/2019 Sb., o odpadech (účinnost od 1.1.2020)
- Zákon č. 234/2016 Sb. o biocidech v platném znění
- Bezpečnostní list podle Nařízení EP a Rady ES č. 1907/2006 ve znění Nařízení komise (EU) 2015/830 z 1.9. 2018 PACHO-LEK^R Koncentrát STOP srnčatům
- Závěrečná zpráva o odbouratelnosti nových polyuretanových materiálů UK, PF Praha – 2017 /BIO 10/